

Math101

Benjamin Buus Støttrup
benjamin@math.aau.dk

Institut for matematiske fag
Aalborg universitet
Danmark

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Introduktion

Disse slides er oprindeligt udarbejdet af

Benjamin Buus Støttrup

til Math101 kurset på Aalborg Universitet i efteråret 2018.

Seneste opdateret 25. marts 2021

This work is licensed under a Creative Commons “Attribution-NonCommercial 4.0 International” license.

Funktioner

- ▶ En funktion f tildeler ethvert element x i en mængde X præcis ét element $f(x)$ i en mængde Y .
- ▶ Mængden X kaldes *domænet* eller *definitionsområdet* for f og mængden Y kaldes *codomænet* for f .
- ▶ Vi anvender notationen:

$$f: X \rightarrow Y.$$

- ▶ Et eksempel på funktioner er $f: \mathbb{R} \rightarrow [0, \infty[$ givet ved $f(x) = x^2$ og $g:]0, \infty[\rightarrow \mathbb{R}$ givet ved $g(x) = e^{\frac{1}{x}}$.

Funktioner

- ▶ En funktion f tildeler ethvert element x i en mængde X præcis ét element $f(x)$ i en mængde Y .
- ▶ Mængden X kaldes *domænet* eller *definitionsområdet* for f og mængden Y kaldes *codomænet* for f .
- ▶ Vi anvender notationen:

$$f: X \rightarrow Y.$$

- ▶ Et eksempel på funktioner er $f: \mathbb{R} \rightarrow [0, \infty[$ givet ved $f(x) = x^2$ og $g:]0, \infty[\rightarrow \mathbb{R}$ givet ved $g(x) = e^{\frac{1}{x}}$.

Funktioner

- ▶ En funktion f tildeler ethvert element x i en mængde X præcis ét element $f(x)$ i en mængde Y .
- ▶ Mængden X kaldes *domænet* eller *definitionsområdet* for f og mængden Y kaldes *codomænet* for f .
- ▶ Vi anvender notationen:

$$f: X \rightarrow Y.$$

- ▶ Et eksempel på funktioner er $f: \mathbb{R} \rightarrow [0, \infty[$ givet ved $f(x) = x^2$ og $g:]0, \infty[\rightarrow \mathbb{R}$ givet ved $g(x) = e^{\frac{1}{x}}$.

Funktioner

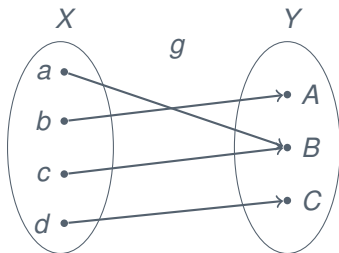
- ▶ En funktion f tildeler ethvert element x i en mængde X præcis ét element $f(x)$ i en mængde Y .
- ▶ Mængden X kaldes *domænet* eller *definitionsområdet* for f og mængden Y kaldes *codomænet* for f .
- ▶ Vi anvender notationen:

$$f: X \rightarrow Y.$$

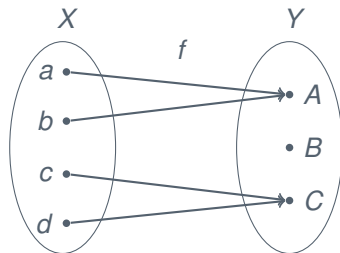
- ▶ Et eksempel på funktioner er $f: \mathbb{R} \rightarrow [0, \infty[$ givet ved $f(x) = x^2$ og $g:]0, \infty[\rightarrow \mathbb{R}$ givet ved $g(x) = e^{\frac{1}{x}}$.

Funktioner

- Figur 1 og Figur 2 viser også eksempler på funktioner.

Figur: En funktion g .

Figur: En funktion f .

Funktioner

Sammensatte funktioner

- ▶ Hvis $f: X \rightarrow Y$ og $g: Y \rightarrow Z$ så kan vi definere sammensætningen $g \circ f: X \rightarrow Z$ ved $(g \circ f)(x) = g(f(x))$.
- ▶ Funktionen f kaldes den *indre funktion* og g kaldes den *ydre funktion*.
- ▶ Eksempel: Sammensæt $f(x) = \sqrt{x}$ med $g(x) = e^{2x}$.

Funktioner

Sammensatte funktioner

- ▶ Hvis $f: X \rightarrow Y$ og $g: Y \rightarrow Z$ så kan vi definere sammensætningen $g \circ f: X \rightarrow Z$ ved $(g \circ f)(x) = g(f(x))$.
- ▶ Funktionen f kaldes den *indre funktion* og g kaldes den *ydre funktion*.
- ▶ Eksempel: Sammensæt $f(x) = \sqrt{x}$ med $g(x) = e^{2x}$.

Funktioner

Sammensatte funktioner

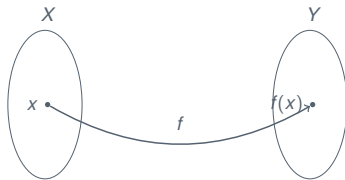
- ▶ Hvis $f: X \rightarrow Y$ og $g: Y \rightarrow Z$ så kan vi definere sammensætningen $g \circ f: X \rightarrow Z$ ved $(g \circ f)(x) = g(f(x))$.
- ▶ Funktionen f kaldes den *indre funktion* og g kaldes den *ydre funktion*.
- ▶ Eksempel: Sammensæt $f(x) = \sqrt{x}$ med $g(x) = e^{2x}$.

Funktioner

Sammensatte funktioner

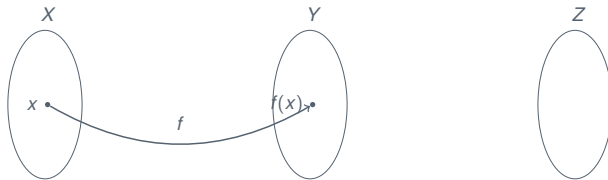
- ▶ Hvis $f: X \rightarrow Y$ og $g: Y \rightarrow Z$ så kan vi definere sammensætningen $g \circ f: X \rightarrow Z$ ved $(g \circ f)(x) = g(f(x))$.
- ▶ Funktionen f kaldes den *indre funktion* og g kaldes den *ydre funktion*.
- ▶ Eksempel: Sammensæt $f(x) = \sqrt{x}$ med $g(x) = e^{2x}$.

Funktioner

Sammensatte funktioner

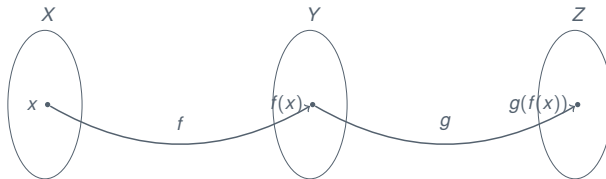
- ▶ Hvis $f: X \rightarrow Y$ og $g: Y \rightarrow Z$ så kan vi definere sammensætningen $g \circ f: X \rightarrow Z$ ved $(g \circ f)(x) = g(f(x))$.
- ▶ Funktionen f kaldes den *indre funktion* og g kaldes den *ydre funktion*.
- ▶ Eksempel: Sammensæt $f(x) = \sqrt{x}$ med $g(x) = e^{2x}$.

Funktioner

Sammensatte funktioner

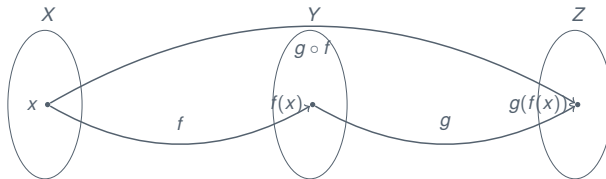
- ▶ Hvis $f: X \rightarrow Y$ og $g: Y \rightarrow Z$ så kan vi definere sammensætningen $g \circ f: X \rightarrow Z$ ved $(g \circ f)(x) = g(f(x))$.
- ▶ Funktionen f kaldes den *indre funktion* og g kaldes den *ydre funktion*.
- ▶ Eksempel: Sammensæt $f(x) = \sqrt{x}$ med $g(x) = e^{2x}$.

Funktioner

Sammensatte funktioner

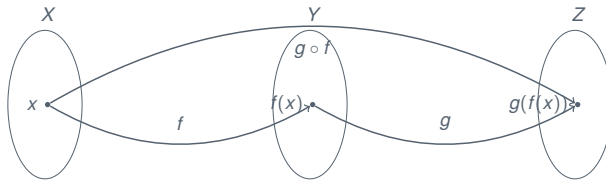
- ▶ Hvis $f: X \rightarrow Y$ og $g: Y \rightarrow Z$ så kan vi definere sammensætningen $g \circ f: X \rightarrow Z$ ved $(g \circ f)(x) = g(f(x))$.
- ▶ Funktionen f kaldes den *indre funktion* og g kaldes den *ydre funktion*.
- ▶ Eksempel: Sammensæt $f(x) = \sqrt{x}$ med $g(x) = e^{2x}$.

Funktioner

Sammensatte funktioner

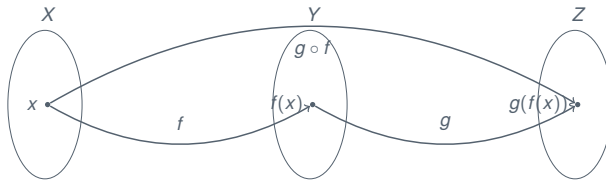
- ▶ Hvis $f: X \rightarrow Y$ og $g: Y \rightarrow Z$ så kan vi definere sammensætningen $g \circ f: X \rightarrow Z$ ved $(g \circ f)(x) = g(f(x))$.
- ▶ Funktionen f kaldes den *indre funktion* og g kaldes den *ydre funktion*.
- ▶ Eksempel: Sammensæt $f(x) = \sqrt{x}$ med $g(x) = e^{2x}$.

Funktioner

Sammensatte funktioner

- ▶ Hvis $f: X \rightarrow Y$ og $g: Y \rightarrow Z$ så kan vi definere sammensætningen $g \circ f: X \rightarrow Z$ ved $(g \circ f)(x) = g(f(x))$.
- ▶ Funktionen f kaldes den *indre funktion* og g kaldes den *ydre funktion*.
- ▶ Eksempel: Sammensæt $f(x) = \sqrt{x}$ med $g(x) = e^{2x}$.

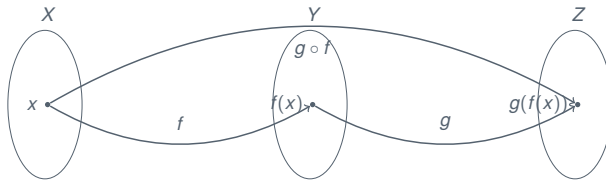

Funktioner

Sammensatte funktioner

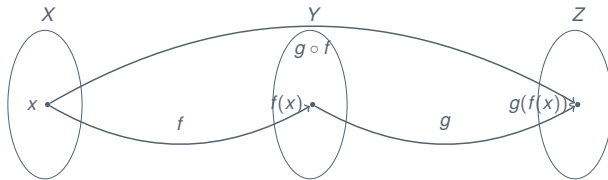
- ▶ Hvis $f: X \rightarrow Y$ og $g: Y \rightarrow Z$ så kan vi definere sammensætningen $g \circ f: X \rightarrow Z$ ved $(g \circ f)(x) = g(f(x))$.
- ▶ Funktionen f kaldes den *indre funktion* og g kaldes den *ydre funktion*.
- ▶ Eksempel: Sammensæt $f(x) = \sqrt{x}$ med $g(x) = e^{2x}$. Svar: $(f \circ g)(x) = \sqrt{e^{2x}} = e^x$,

Funktioner

Sammensatte funktioner

- ▶ Hvis $f: X \rightarrow Y$ og $g: Y \rightarrow Z$ så kan vi definere sammensætningen $g \circ f: X \rightarrow Z$ ved $(g \circ f)(x) = g(f(x))$.
- ▶ Funktionen f kaldes den *indre funktion* og g kaldes den *ydre funktion*.
- ▶ Eksempel: Sammensæt $f(x) = \sqrt{x}$ med $g(x) = e^{2x}$. Svar: $(f \circ g)(x) = \sqrt{e^{2x}} = e^x$,
 $(g \circ f)(x) = e^{2\sqrt{x}}$

Funktioner

Første-og andengradspolynomier

- ▶ Et førstegradspolynomium er en funktion med forskrift på formen

$$f(x) = ax + b.$$

- ▶ Grafen for et førstegradspolynomium er en ret linje med hældning a som skærer y -aksen i b .
- ▶ Et andengradspolynomium er en funktion med forskrift på formen

$$f(x) = ax^2 + bx + c.$$

- ▶ Grafen for et andengradspolynomium er en parabel som skærer y -aksen i c .

Funktioner

Første-og andengradspolynomier

- ▶ Et førstegradspolynomium er en funktion med forskrift på formen

$$f(x) = ax + b.$$

- ▶ Grafen for et førstegradspolynomium er en ret linje med hældning a som skærer y -aksen i b .

- ▶ Et andengradspolynomium er en funktion med forskrift på formen

$$f(x) = ax^2 + bx + c.$$

- ▶ Grafen for et andengradspolynomium er en parabel som skærer y -aksen i c .

Funktioner

Første-og andengradspolynomier

- ▶ Et førstegradspolynomium er en funktion med forskrift på formen

$$f(x) = ax + b.$$

- ▶ Grafen for et førstegradspolynomium er en ret linje med hældning a som skærer y -aksen i b .
- ▶ Et andengradspolynomium er en funktion med forskrift på formen

$$f(x) = ax^2 + bx + c.$$

- ▶ Grafen for et andengradspolynomium er en parabel som skærer y -aksen i c .

Funktioner

Første-og andengradspolynomier

- ▶ Et førstegradspolynomium er en funktion med forskrift på formen

$$f(x) = ax + b.$$

- ▶ Grafen for et førstegradspolynomium er en ret linje med hældning a som skærer y -aksen i b .
- ▶ Et andengradspolynomium er en funktion med forskrift på formen

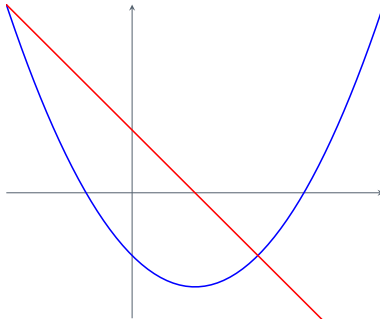
$$f(x) = ax^2 + bx + c.$$

- ▶ Grafen for et andengradspolynomium er en parabel som skærer y -aksen i c .

Funktioner

Første-og andengradspolynomier

- Figur 3 Viser eksempler på første-og andengradspolynomier.

Figur: Grafer for første-og andengradspolynomier.

Opgaveregning!

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK